

Lựa chọn biện pháp phát huy tính tự giác tích cực trong học tập môn võ thuật công an nhân dân cho học viên trường Đại học Phòng cháy Chữa cháy

ThS. Trịnh Văn Giáp; ThS. Nguyễn Đình Thanh Tùng; ThS. Nguyễn Duy Dân ■

TÓM TẮT:

Sử dụng các phương pháp nghiên cứu khoa học thường quy lựa chọn được 11 tiêu chí và 5 biện pháp đánh giá tính tự giác tích cực trong học tập môn võ thuật Công an nhân dân của học viên trường Đại học Phòng cháy chữa cháy. Bước đầu ứng dụng các biện pháp lựa chọn trong thực tế và đánh giá hiệu quả, kết quả, các biện pháp lựa chọn đã có hiệu quả cao trong việc nâng cao tính tự giác tích cực trong học tập môn võ thuật Công an nhân dân cho đối tượng nghiên cứu.

Từ khóa: Biện pháp; tính tự giác, tích cực; môn võ thuật Công an Nhân dân; HV; Trường Đại học Phòng cháy Chữa cháy...

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Võ thuật Công an nhân dân (CAND) với đặc thù là môn học thực hành, có cường độ và khối lượng vận động lớn, đòi hỏi hoạt động thể lực rất lớn trong tập luyện, các động tác phải tập luyện lặp đi lặp lại nhiều lần dẫn tới xuất hiện trạng thái mệt mỏi về thể chất, đau nhức cơ, mất tập trung trong tập luyện từ đó dẫn tới tâm lý chán nản, tập luyện theo hình thức đối phó, lười biếng... từ đó hạn chế kết quả học tập của HV, đặc biệt là dẫn tới những chấn thương, ảnh hưởng xấu tới sức khỏe và quá trình học tập.

Qua quan sát thực tế giảng dạy, huấn luyện võ thuật CAND trong nhà trường và qua tham khảo ý kiến chuyên môn của các giảng viên đang giảng dạy môn võ thuật CAND chúng tôi nhận thấy còn nhiều học viên (HV) thiếu tập trung, chưa tích cực trong tập luyện, chưa phát huy được tính chủ động, sáng tạo, tự giác, tích cực trong học tập của HV... Từ đó dẫn đến chất lượng giờ học võ thuật CAND chưa cao. Chính vì vậy, việc nghiên cứu lựa chọn được các biện pháp phát huy tính tích cực học tập môn võ thuật CAND cho HV trường Đại học Phòng cháy chữa cháy (PCCC) có tính khoa học, hiệu quả là hết sức cần thiết. Trên cơ sở phân tích tính bức thiết và tầm quan trọng của vấn đề, chúng tôi tiến hành nghiên cứu chuyên đề: **“Lựa chọn biện pháp phát huy tính tự giác, tích cực trong học tập môn võ thuật Công an Nhân dân cho HV Trường Đại học Phòng cháy Chữa cháy”**.

Quá trình nghiên cứu sử dụng các phương pháp sau: phân tích và tổng hợp tài liệu tham khảo, quan sát sư phạm, phỏng vấn, kiểm tra sư phạm, thực nghiệm sư

ABSTRACT:

Using scientific research methods, we have selected 11 criteria and 5 methods to evaluate the level of positive self-awareness in learning police-related martial art for students at University of Fire Fighting and Prevention. Initial application of the selected methods and result evaluation show that these methods have remarkable effects in promoting positive self-awareness in learning police-related martial art of students involved.

Keywords: Methods, self-awareness, positive, police-related martial art, students, University of Fire Fighting and Prevention...

phạm và toán học thống kê.

2. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU

2.1. Lựa chọn tiêu chí đánh giá tính tự giác tích cực trong học tập môn võ thuật CAND của HV trường Đại học PCCC

Thông qua tham khảo tài liệu, tham khảo ý kiến của các chuyên gia, qua thực tiễn công tác giảng dạy môn võ thuật CAND, Đồng thời căn cứ vào các biểu hiện của tính tự giác tích cực, cũng như xác định được các tiêu chí đánh giá tính tự giác, tích cực trong học tập môn võ thuật CAND, bao gồm:

- Biểu hiện hứng thú vững chắc (biểu hiện cảm xúc) đối với môn học:

+ Tiêu chí 1: Thái độ đối với môn học.

+ Tiêu chí 2: Tâm trạng đối với kết quả môn học

- Biểu hiện tập trung chú ý trong học tập (biểu hiện chú ý):

+ Tiêu chí 1: Tập trung lắng nghe giáo viên phân tích động tác.

+ Tiêu chí 2: Chú ý quan sát động tác mẫu của giáo viên.

- Biểu hiện tinh thần hăng hái trong học tập (biểu hiện hành vi):

+ Tiêu chí 1: Đến lớp đúng giờ.

+ Tiêu chí 2: Tích cực phát biểu xây dựng bài học.

+ Tiêu chí 3: Tích cực trong tập luyện

+ Tiêu chí 4: Nhiệt tình giúp đỡ bạn bè trong giờ học.

- Biểu hiện luôn khắc phục khó khăn vất vả trong học tập (biểu hiện ý chí):

+ Tiêu chí 1: Cố gắng hoàn thành nội dung học tập ở trên lớp.

+ Tiêu chí 2: Tham gia tập luyện ngoại khóa.

- Biểu hiện đạt kết quả cao trong học tập (biểu hiện lĩnh hội):

+ Tiêu chí 1: Kết quả học tập môn võ thuật CAND

Để đảm bảo việc đánh giá một cách khách quan, chính xác và khoa học về tính tự giác, tích cực trong học tập môn võ thuật CAND của HV trường Đại học PCCC, chúng tôi tiến hành phỏng vấn 25 giảng viên, huấn luyện viên giảng dạy để xác định mức độ ưu tiên đối với các tiêu chí đánh giá tính tự giác tích cực. Cách đánh giá như sau:

- Rất quan trọng: 3 điểm

- Quan trọng: 2 điểm

- Không quan trọng: 1 điểm.

Thông qua các ý kiến đánh giá cho thấy cả 11 tiêu chí đánh giá tính tự giác, tích cực trong học tập môn võ thuật CAND đều được các chuyên gia đánh giá với mức điểm ưu tiên tương đối cao. Vì vậy các tiêu chí này đều được lựa chọn tiếp tục sử dụng.

2.2. Đánh giá thực trạng tính tự giác tích cực trong học tập môn võ thuật CAND của HV trường Đại học PCCC

Thông qua thực tiễn công tác giảng dạy, nghiên cứu lý luận, kết hợp trao đổi với các giảng viên giảng dạy môn võ thuật CAND tại trường Đại học PCCC và các trường CAND và thông qua phỏng vấn lựa chọn các tiêu chí đánh giá tính tự giác, tích cực trong học tập môn võ thuật CAND, bao gồm:

- Tiêu chí 1: Thái độ đối với môn học.

- Tiêu chí 2: Tâm trạng đối với kết quả môn học.

- Tiêu chí 3: Tập trung lắng nghe giáo viên phân tích động tác.

- Tiêu chí 4: Chú ý quan sát động tác mẫu của giáo viên.

- Tiêu chí 5: Đến lớp đúng giờ.

- Tiêu chí 6: Tích cực phát biểu xây dựng bài học.

- Tiêu chí 7: Tích cực trong tập luyện

- Tiêu chí 8: Nhiệt tình giúp đỡ bạn bè trong giờ học.

- Tiêu chí 9: Cố gắng hoàn thành nội dung học tập ở trên lớp.

- Tiêu chí 10: Tham gia tập luyện ngoại khóa.

- Tiêu chí 11: Kết quả học tập môn võ thuật CAND.

Chúng tôi tiến hành đánh giá thực trạng tính tự giác tích cực của HV bằng 11 tiêu chí đánh giá. Kết quả trả lời phỏng vấn được trình bày cụ thể tại bảng 1.

Bảng 1. Thực trạng tính tự giác tích cực trong học tập môn võ thuật CAND của HV trường Đại học PCCC (n = 80)

TT	Tiêu chí đánh giá	Phương án lựa chọn	Kết quả (n = 80)		
			Số lượng	Tỷ lệ %	Thứ bậc
1	Thái độ của bạn đối với môn học?	Thích	11	13.8%	3
		Bình thường	49	61.2%	1
		Không thích	20	25%	2
2	Tâm trạng của bạn đối với kết quả môn học?	Quan tâm	70	87.5%	1
		Bình thường	10	12.5%	2
		Không quan tâm	0	0%	3
3	Bạn có tập trung lắng nghe giáo viên phân tích động tác?	Tập trung	45	56.3%	1
		Bình thường	20	25%	2
		Không tập trung	15	18.7%	3
4	Bạn có chú ý quan sát động tác mẫu của giáo viên?	Chú ý	19	23.8%	2
		Bình thường	46	57.5%	1
		Không chú ý	15	18.7%	3
5	Bạn có đến lớp đúng giờ?	Đúng giờ	75	93.8	1
		Muộn từ 1 - 3 buổi	5	6.2%	2
		Muộn trên 3 buổi	0	0%	3
6	Bạn có tích cực phát biểu xây dựng bài học?	Thường xuyên	17	21.3%	2
		Bình thường	53	66.2%	1
		Không thường xuyên	10	12.5%	3
7	Bạn có tích cực trong tập luyện ?	Tích cực	9	11.2%	3
		Bình thường	55	68.8%	1
		Không tích cực	16	20%	2
8	Bạn có nhiệt tình giúp đỡ bạn bè trong giờ học?	Thường xuyên	9	11.2%	3
		Bình thường	43	53.8%	1
		Không bao giờ	28	35%	2
9	Bạn có cố gắng hoàn thành nội dung học tập ở trên lớp?	Cố gắng	11	13.8%	3
		Bình thường	42	52.5%	1
		Không cố gắng	27	33.7%	2
10	Bạn có tham gia tập luyện ngoại khóa?	Tham gia TX	10	12.5%	3
		Tham gia không TX	44	55%	1
		Không tham gia	26	32.5%	2
11	Kết quả học tập môn võ thuật CAND của bạn?	Tốt	11	13.8%	3
		Trung bình	42	52.5%	1
		Yếu	27	33.7%	2

Bảng 2. Kết quả phỏng vấn HV về mức độ ảnh hưởng của các nguyên nhân đến tính tự giác tích cực trong học tập môn võ thuật CAND của HV trường Đại học PCCC (n = 80)

TT	Nguyên nhân	Mức 1		Mức 2		Mức 3	
		SL	%	SL	%	SL	%
1	Người học không xác định được rõ động cơ học tập đúng đắn	77	96.25%	2	2.5%	1	1.25%
2	Do không còn tin vào khả năng của bản thân mình trong tập luyện	70	87.5%	5	6.25%	5	6.25%
3	Phương pháp huấn luyện còn đơn điệu và nhàm chán	72	90%	8	10%	0	0%
4	Giáo viên giảng dạy thiếu sự nhiệt tình, thiếu sự lôi cuốn sinh viên	69	86.25%	10	12.5%	1	1.25%
5	Người học không tập luyện thường xuyên, liên tục	67	83.75%	7	8.75%	6	7.5%
6	Do người học mệt mỏi quá sức	75	93.75%	3	3.75%	2	2.5%
7	Điều kiện cơ sở vật chất chưa đáp ứng	74	92.5%	6	7.5%	0	0%

Bảng 3. Lựa chọn biện pháp phát huy tính tự giác tích cực trong học tập môn võ thuật CAND cho HV trường Đại học PCCC (n = 25)

T T	Nội dung biện pháp	Kết quả phỏng vấn (n = 25)			Tổng điểm	Tỷ lệ %
		Rất cần thiết	Cần thiết	Không cần thiết		
1	Biện pháp 1: Nâng cao tinh thần trách nhiệm của giảng viên trong quá trình giảng dạy	22	2	1	70	88%
2	Biện pháp 2: Đổi mới phương pháp giảng dạy tạo sự hấp dẫn, sinh động, lôi cuốn	25	0	0	75	100%
3	Biện pháp 3: Giáo dục, xây dựng cho HV có được động cơ học tập đúng đắn	24	1	0	74	98.6%
4	Biện pháp 4: Tăng cường đầu tư cơ sở vật chất, trang thiết bị phục vụ giảng dạy	23	2	0	73	97.3%
5	Biện pháp 5: Xây dựng lịch học và kế hoạch huấn luyện hợp lý	23	1	1	72	96%

Qua bảng 1 Cho thấy đa số HV lựa chọn phương án trả lời ở mức “Bình thường” luôn chiếm tỷ lệ % tương đối cao, chỉ có duy nhất 1 tiêu chí “đến lớp đúng giờ” là được HV chọn phương án “đúng giờ” chiếm tỷ lệ cao. Đặc biệt kết quả học tập môn học võ thuật CAND của HV biểu hiện đa số ở mức trung bình, tỷ lệ HV đạt kết quả “tốt” chiếm tỷ lệ chưa cao. Điều đó cho thấy tính tự giác tích cực của HV trong tập luyện võ thuật CAND là khá hời hợt, chưa thực sự hứng thú với môn học.

2.3. Thực trạng các nguyên nhân ảnh hưởng tới tính tự giác tích cực trong học tập môn võ thuật CAND của HV trường Đại học PCCC

Tiến hành phỏng vấn HV môn võ thuật CAND tại trường Đại học PCCC về nguyên nhân cơ bản ảnh hưởng tới tính tự giác tích cực trong học tập môn võ thuật CAND của HV trường Đại học PCCC. Kết quả được trình bày tại bảng 2.

Qua bảng 2 cho thấy HV trường Đại học PCCC, thể hiện ở mức độ ưu tiên rất cao (từ 80 % đến 96%) đối với mức “ảnh hưởng lớn” đặc biệt là một số nguyên nhân như: Người học không xác định được rõ động cơ học tập đúng đắn (chiếm 92% và 96.25%); Điều kiện cơ sở vật chất chưa đáp ứng (chiếm 88% và 92%); giáo viên giảng dạy thiếu sự nhiệt tình, thiếu sự lôi cuốn sinh viên (chiếm 96% và 86.25%).

2.4. Lựa chọn biện pháp phát huy tính tự giác tích cực trong học tập môn võ thuật CAND cho HV trường Đại học PCCC

Thông qua nghiên cứu chúng tôi đã tìm hiểu được 05 biện pháp phát huy tính tự giác tích cực trong học tập môn võ thuật CAND cho HV trường Đại học PCCC. Kết quả phỏng vấn được trình bày tại bảng 3.

Qua bảng 3 cho thấy: Cả 5 biện pháp mà chuyên đề đưa ra đều được các chuyên gia đánh giá rất cao, với mức ưu tiên “rất cần thiết” chiếm tỷ lệ từ 88% - 100%. Trong đó biện pháp “đổi mới phương pháp giảng dạy tạo sự hấp dẫn, sinh động, lôi cuốn” chiếm tỷ lệ 100% tổng điểm ưu tiên; biện pháp “giáo dục, xây dựng cho HV có được động cơ học tập đúng đắn” chiếm tỷ lệ 98.6%. Vì vậy cả 5 biện pháp mà chuyên đề đã nghiên cứu xây dựng đều được lựa chọn.

2.5. Đánh giá hiệu quả các biện pháp phát huy tính tự giác tích cực trong học tập môn võ thuật CAND cho HV trường Đại học PCCC

2.5.1. So sánh các tiêu chí đánh giá tính tự giác tích cực trong học tập môn võ thuật CAND của HV trường Đại học PCCC ở thời điểm trước thực nghiệm

- Để so sánh tính tự giác tích cực trong học tập môn võ thuật CAND của HV trường Đại học PCCC đối với 2 nhóm thực nghiệm và nhóm đối chứng ở thời điểm trước thực nghiệm, được đánh giá thông qua các tiêu chí đầu tiên (từ tiêu chí 1 đến tiêu chí 10), trên đối tượng nghiên cứu thông qua phiếu phỏng vấn. Mỗi câu hỏi đưa ra đều có 3 phương án trả lời tương ứng với 3 mức độ:

- + Mức 1: Có phương án trả lời mang tính tích cực, tốt.
- + Mức 2: Có phương án trả lời mang tính trung bình (bình thường).
- + Mức 3: Có phương án trả lời thiếu tích cực, chưa tốt.

- Tiêu chí 11: Kết quả học tập môn võ thuật CAND - được thống kê kết quả học tập của học kỳ 2 năm học 2018 - 2019 của đối tượng nghiên cứu. Kết quả Trước thực nghiệm, chúng tôi sử dụng 11 tiêu chí để kiểm tra và so sánh sự khác biệt tính tự giác tích cực trong học tập

Bảng 4. So sánh tiêu chí về xúc cảm, chú ý, ý chí và hành vi của HV đối với môn học võ thuật CAND của Nhóm thực nghiệm và Nhóm đối chứng ở thời điểm sau thực nghiệm

Các biểu hiện	Tiêu chí đánh giá	Nhóm thực nghiệm (n = 40)						Nhóm đối chứng (n = 40)						So sánh	
		Mức 1		Mức 2		Mức 3		Mức 1		Mức 2		Mức 3			
		SL	%	SL	%	SL	%	SL	%	SL	%	SL	%	χ^2	P
Biểu hiện cảm xúc	+ Thái độ đối với môn học	14	35.0	22	55.0	4	10.0	8	20.0	20	50.0	12	30.0	22.97	<0.05
	+ Tâm trạng đối với kết quả môn học	19	47.5	20	50.0	1	2.5	11	27.5	27	67.5	2	5.0	14.06	<0.05
Biểu hiện chú ý	+ Tập trung lắng nghe giáo viên phân tích động tác	15	37.5	20	50.0	5	12.5	8	20.0	21	52.5	11	27.5	17.02	<0.05
	+ Chú ý quan sát động tác mẫu của giáo viên.	13	32.5	21	52.5	6	15	10	25.0	20	50.0	10	25.0	6.53	<0.05
Biểu hiện hành vi	+ Đến lớp đúng giờ	12	30	22	55.0	6	15.0	8	20	19	47.5	13	32.5	8.83	<0.05
	+ Tích cực phát biểu xây dựng bài học	9	22.5	23	57.5	8	20.0	5	12.5	18	45.0	17	42.5	13.82	<0.05
	+ Tích cực trong tập luyện	16	40	16	40.0	8	10.0	10	25.0	16	40.0	14	35.0	6.17	<0.05
	+ Nhiệt tình giúp đỡ bạn bè trong giờ học	14	35.0	19	47.5	7	17.5	11	27.5	16	40.0	13	32.5	7.60	<0.05
Biểu hiện chí	+ Cố gắng hoàn thành nội dung học tập ở trên n lớp	11	27.5	22	55.0	7	17.5	9	22.5	17	42.5	14	35.0	6.77	<0.05
	+ Tham gia tập luyện ngoại khóa	10	25.0	22	52.5	8	20.0	7	17.5	18	45.0	15	37.5	6.81	<0.05

Bảng 5. So sánh kết quả học tập môn học võ thuật CAND của NTN và NDC ở thời điểm sau thực nghiệm

Nhóm	Kết quả học tập môn võ thuật CAND														
	Điểm TB môn học					Xếp loại học lực									
	$\bar{X}$	σ	C_v (%)	t	P	Giỏi		Khá		TB		Dưới TB		χ^2	P
						SL	%	SL	%	SL	%	SL	%		
Thực nghiệm ($n = 40$)	6.77	0.51	6.77	4.691	< 0.05	5	12,5	18	45,0	17	42,5	0	0.0	14.911	<0.05
Đối chứng ($n = 40$)	6.22	0.59	6.22			3	7,5	13	32,5	23	57,5	1	2.5		
So sánh	$t_{\text{tính}} > t_{\text{bảng}} (1.960)$, với $P < 0.05$					$\chi^2_{\text{tính}} > \chi^2_{\text{bảng}} (7.815)$, với $P < 0.05$									

của nhóm thực nghiệm và đối chứng. Kết quả cho thấy: Trước thực nghiệm, tính tự giác tích cực trong học tập của nhóm thực nghiệm và đối chứng không có sự khác biệt có ý nghĩa thống kê. Nói cách khác là trước thực nghiệm, tính tự giác tích cực trong học tập của hai nhóm thực nghiệm và đối chứng tương đương nhau, tức là sự phân nhóm hoàn toàn khách quan.

2.5.2. So sánh các tiêu chí đánh giá tính tự giác tích cực trong học tập môn võ thuật CAND cho HV trường Đại học PCCC ở thời điểm sau thực nghiệm

Sau 3 tháng thực nghiệm, chúng tôi tiến hành kiểm nghiệm hiệu quả của các biện pháp đã lựa chọn thông qua các tiêu chí trên cả 2 nhóm thực nghiệm và đối chứng. Kết quả được trình bày tại bảng 4 và 5.

Qua bảng 4 và 5 cho thấy: Sau thực nghiệm, các tiêu chí về xúc cảm, chú ý, ý chí và hành vi của sinh viên đối với môn học võ thuật CAND của hai nhóm thực nghiệm

và nhóm đối chứng đã có sự khác biệt rõ rệt, mà xu hướng tích cực thuộc về nhóm thực nghiệm. Các chỉ số kiểm tra đều có $X^2_{\text{tính}} > X^2_{\text{bảng}}$ (với $p < 0.05$).

So sánh về kết quả môn học võ thuật CAND của nhóm thực nghiệm và nhóm đối chứng tại bảng 6, cho thấy sau thực nghiệm kết quả học tập môn học võ thuật CAND của nhóm thực nghiệm có sự khác biệt rất có ý nghĩa thống kê với $t_{\text{tính}} > t_{\text{bảng}}$ (với $p < 0.05$).

3. KẾT LUẬN

1. thông qua nghiên cứu đã lựa chọn được 11 tiêu chí đánh giá tính tự giác tích cực trong học tập môn võ thuật CAND của HV trường Đại học PCCC.

2. Đã lựa chọn được 5 biện pháp phát huy tính tự giác tích cực. Bước đầu kiểm nghiệm thực tiễn cho thấy các biện pháp này có tác động tới tính tự giác tích cực trong học tập môn võ thuật CAND của HV trường Đại học PCCC.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Lưu Quang Hiệp, Phạm Thị Uyên (1995), *Sinh lý học TDTT*, Nxb TDTT Hà Nội.
2. Nguyễn Toán, Phạm Danh Tốn (2000), *Lý luận và phương pháp đào tạo VĐV*, Nxb TDTT Hà Nội.
3. Tổng cục chính trị CAND (2008), *Giáo trình võ thuật dùng trong các trường CAND*, Nxb CAND.

Nguồn bài báo: Bài báo trích từ kết quả Đề tài khoa học cấp cơ sở Trường Đại học Phòng cháy Chữa cháy: “Lựa chọn biện pháp phát huy tính tự giác, tích cực trong học tập môn võ thuật Công an Nhân dân cho HV Trường Đại học Phòng cháy Chữa cháy”, bảo vệ năm 2019.

(Ngày Tòa soạn nhận được bài: 11/2/2020; ngày phản biện đánh giá: 21/3/2020; ngày chấp nhận đăng: 26/4/2020)